

Η «σιωπή» του Αρχιεπισκόπου (Σεβασμ. Μητροπ. Ναυπάκτου Ιερόθεος)

Categories : [ΑΝΕΠΙΚΑΙΡΑ](#)

Date : Οκτωβρίου 17, 2010

Στην πρόσφατη Ιεραρχία, αλλά και σε άλλες περιπτώσεις, ακούσθηκε η άποψη ότι ο Αρχιεπίσκοπος, και κατ' επέκταση η Ιεραρχία, δεν ομιλεί στην κρίσιμη αυτή περίοδο και περισσότερο σιωπά ή εφησυχάζει, και ότι θα πρέπει να κάνει κοινωνικές επαναστάσεις, να ηγηθή αγώνων, να κρίνη πολιτικούς κλπ.

Δεν συμμερίζομαι αυτήν την άποψη, γιατί η Εκκλησία, με την συνδρομή πολλών Κληρικών και λαϊκών, εξασκεί ένα μεγάλο φιλανθρωπικό έργο και κυρίως νοσηματοδοτεί τον βίο πολλών ανθρώπων, έχει ένα σημαντικό πνευματικό ρόλο στην κοινωνία, δεν πρέπει να πολιτικολογή, γιατί έχει μια άλλη πνευματική και ενοποιητική αποστολή.

Έχει όμως σημασία να ερευνηθή από ποιούς διατυπώνονται τέτοιες αιτιάσεις και ποιές είναι οι ιδεολογικές και «εκκλησιολογικές» προϋποθέσεις που συγκροτούν την προσωπικότητά τους και την εν γένει συμπεριφορά τους. Μερικές από τις σκέψεις μου θα εκθέσω στην συνέχεια.

1) Είναι σοφός ο αγιογραφικός λόγος ότι υπάρχει «τοίς πάσι χρόνος και καιρός τώ παντί πράγματι υπό του ουρανού», και «καιρός του σιγάν και καιρός του λαλείν» (Εκκλ. γ', 1, 7).

Η μεγαλύτερη αρετή είναι η διάκριση με την οποία επιλέγει κανείς τον τρόπο της δράσεώς του, ώστε να γίνη ωφέλιμος και αποδοτικός και όχι «γραφικός». Η Εκκλησία στην ιστορία της γνώρισε και τις δύο καταστάσεις: και περιόδους λόγου, αλλά και περιόδους σιωπής.

Πάντως, και όταν ομιλούσε, ο λόγος της ήταν θεολογικός, προφητικός, παρηγορητικός, και όταν σιωπούσε, η σιωπή της ήταν ισχυρότερη του λόγου. Η Εκκλησία εργάζεται μέσα στην κοινωνία και καταφατικά και αποφατικά.

Η μεγαλύτερη, πάντως, δόξα της Εκκλησίας είναι η περίοδος του διωγμού και των κατακομβών, γιατί τότε βιώνει εντονότερα το μυστήριο του Σταυρού του Χριστού και οπωσδήποτε τότε αποβάλλει την εκκοσμικευμένη ζωή, τα αλλότρια έργα της και αναδεικνύει τους μάρτυρες.

Χαιρόμαστε την εξωτερική ειρήνη και ελευθερία, αλλά αυτά έχουν και το τίμημά τους, ενώ οι κατακόμβες είχαν δόξα και μεγαλείο, προσέγγιζαν περισσότερο στο περιεχόμενο της χριστιανικής ζωής.

Η Εκκλησία ακόμη γνώρισε την δόξα της στην έρημο, μακριά από εξουσιαστικές τάσεις, έξω από κοσμική εξουσία και κοινωνική δόξα, μέσα στην έγκαρπη σιωπή.

Πάντως, δεν μπορεί κανείς να αγνοήσει ούτε τον λόγο, όταν είναι καρποφόρος, ούτε την σιωπή, όταν είναι αποδοτική. Κάθε επιστήμη έχει και τα ερευνητικό έργο, που γίνεται στην σιωπή των εργαστηρίων, και τον λόγο-πράξη, που συνδέεται με την ουσιαστική προσφορά.

2) Στην Εκκλησία της Ελλάδος τις τελευταίες δεκαετίες γνωρίσαμε στα πρόσωπα των Αρχιεπισκόπων και τον λόγο και την σιωπή, και την εξωτερική δραστηριότητα και την εσωτερική παραγωγικότητα.

Ο Αρχιεπίσκοπος Σεραφείμ είχε ένα χαρακτήρα που βοήθησε την Εκκλησία σε κρίσιμες στιγμές του εκκλησιαστικού και πολιτικού βίου.

Η μεγαλύτερη προσφορά του, με την πηγαία και «βουνίσια» συμπεριφορά του, ήταν το να διαφυλάξει την Εκκλησία αλώβητη σε περίοδο μετάβασης από την δικτατορία στην δημοκρατία και από την μεταβίβαση της εξουσίας από ένα κομματικό σχηματισμό σε άλλον.

Αντίθετα, στο παρελθόν σε τέτοιες μεταβάσεις είχαμε και αλλαγές εκκλησιαστικής ηγεσίας, με την είσοδο της Πολιτείας στα ενδότερα εκκλησιαστικά πράγματα.

Ο Αρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος, με τα οράματα που είχε, τον δυναμικό του χαρακτήρα, τον χαρισματικό και εκρηκτικό λόγο του, δημιούργησε μια άλλη κινητικότητα στα εκκλησιαστικά και κοινωνικά πράγματα του τόπου αυτού.

Από την αρχή της αρχιεπισκοπείας του ακούγονταν συχνά οι φράσεις «η Εκκλησία άλλαξε σελίδα», «ο Αρχιεπίσκοπος του εικοστού πρώτου αιώνα», «η Εκκλησία βγήκε από το περιθώριο». Φυσικά, αυτή η κινητικότητα δημιούργησε κοινωνικές, πολιτικές και ιδεολογικές αντιδράσεις, τις οποίες γνωρίσαμε όλοι μας.

Ο ιστορικός του μέλλοντος θα κρίνη αντικειμενικά τα γεγονότα αυτά, αλλά έχουμε και εμείς μια γεύση. Όλοι μπορούν να ωφελούν, αλλά πρέπει να δούμε την ποιότητα του έργου και την ουσιαστική προσφορά που αντέχει στόν χρόνο, πέρα από τα συνθήματα και την επικοινωνιακή τακτική.

Προσωπική μου πεποίθηση είναι ότι ο Κληρικός, και μάλιστα ο εκάστοτε Αρχιεπίσκοπος, τους χρόνους που ζούμε **πρέπει να είναι θεολογικά κατηρτισμένος, να διαθέτη υγιές εκκλησιαστικό φρόνημα, να έχη σύνεση και διάκριση**, να γνωρίζει πότε και πώς θα ομιλή, πότε και πώς θα σιωπά, πώς θα διαλέγεται και πώς θα συμπεριφέρεται ως ενοποιός δύναμη της Εκκλησίας, ως υγιές στοιχείο της κοινωνίας, ως αναφορά όλων, που θα εισέρχεται στο κοινωνικό πεδίο για να ενώνη και όχι να συντηρή και να επαυξάνη την υφιστάμενη διαίρεση.

3) Ο Αρχιεπίσκοπος Ιερώνυμος σε μερικά σημεία, από πλευράς χαρακτήρος και εκκλησιαστικής παιδείας, διαφέρει από τούς προκατόχους του (Σεραφείμ-Χριστόδουλο), σε άλλα συμφωνεί με αυτούς καί, βεβαίως, σε άλλα σημεία προσθέτει τα δικά του στοιχεία.

Η Εκκλησία διαθέτει ποικιλία χαρισματούχων Κληρικών. Δεν είναι δυνατόν να είναι όλοι το ίδιο. Πάντοτε το μεγαλύτερο πρόβλημα στους τομείς της ζωής μας είναι η εξιδανίκευση ενός τύπου ανθρώπου, πράγμα που καταλήγει σε υποκειμενισμούς, φανατισμούς και απογοητεύσεις.

Ο Αρχιεπίσκοπος Ιερώνυμος δεν ζή σε μια γυάλα, δεν είναι απομονωμένος από την κοινωνία, δεν είναι αθέατος.

Είναι ένας ποιμενάρχης στην Αρχιεπισκοπή Αθηνών, ενδιαφέρεται για την επίλυση των προβλημάτων του ποιμνίου του, λειτουργεί, ομιλεί, συμμετέχει σε κοινωνικές εκδηλώσεις, αλλά δεν προβάλλεται.

Αυτό οφείλεται σε πολλούς λόγους, ή διότι ο ίδιος δεν προκαλεί την διαφήμιση ή διότι ο λόγος του δεν είναι διχαστικός και πολιτικός για να περάση στις ειδήσεις ή διότι δεν επιθυμεί να πολιτικοποιή την εκκλησιαστική ζωή και να «εκκλησιοποιή» ένα μέρος του πολιτικού φάσματος.

Ο ίδιος είναι ανοικτός σε όλους, ασχολείται με τα προβλήματα του λαού, αναπαύει όσους τον πλησιάζουν.

Τελικά δεν υφίσταται η κατηγορία για σιωπή του Αρχιεπισκόπου, αφού εκφράζει μια άλλη φωνή και έναν άλλον τρόπο ποιμαντικής ζωής και προσφοράς, που διακρίνεται από θεολογικό λόγο και κοινωνική ευαισθησία.

Όσοι έχουν συνηθίσει να ζουν με ιδιαίτερες «εξαρτησιογόνες ουσίες», δεν μπορούν εύκολα να απεξαρτητοποιηθούν και γι' αυτό και αναζητούν την «ουσία» που αφιονίζει.

Πάντως, το γεγονός είναι ότι οι άνθρωποι της κοινωνίας μας, στους δύσκολους καιρούς που ζούμε, χρειάζονται το ιλαρό πρόσωπο της Εκκλησίας, την διάφανη και ευαγγελική ζωή, την «ζώσα παραίνεση», τον παρακλητικό λόγο.

Δεν επιθυμούν την παρουσία του «μεγάλου ιεροεξεταστή» του Ντοστογιέφκι, αλλά τον άνθρωπο της θυσίας, της κένωσης, της προσφοράς, της σταυρικής αγάπης, που θεραπεύει χωρίς να προκαλή.

Μέσα στην σύγχρονη «μοναξιά του πλήθους» χρειάζονται Κληρικούς που όταν μιλούν και σιωπούν να ενώνουν και παρηγορούν.

Ρώτησε κάποιος έναν ασκητή εάν έπρεπε να ξυπνήση κάποιον που κοιμόταν κατά την διάρκεια της ιεράς Ακολουθίας. Και εκείνος απήντησε ότι αυτός θα προτιμούσε να βάλη τα γόνατά του για να αναπαυθή καλύτερα.

(Δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα «Κόσμος του Επενδυτή», 9-10/10/2010)

(Πηγή ηλ. κειμένου: romfea.gr)

Διαβάστε περισσότερα κείμενα του Σεβασμιωτάτου πατώντας [εδώ](#)